

Van Amsterdam naar de Poolcirkel (1)

Column *Jacques Grégoire*

Jacques Grégoire is kunstenaar en wandelt voor het laatste deel van zijn kunstproject van Amsterdam naar de Poolcirkel. Voor De Gierzwaluw zet hij zijn observaties op papier van de vogels en alle bijzonderheden die hij tegenkomt op zijn reis. Deze tocht is net als de voorgaande reizen een kunstwerk. Elke dag schetst en aquarelleert hij het veranderende landschap en portretteert hij in inkt de vogelsoorten die hij tegenkomt. De vierde reis in de serie wandelingen vanuit Amsterdam naar alle windstreken van Europa is begonnen.

Twee jaar geleden, op 1 januari 2020, begon ik te lopen richting het noorden. Het eerste vogelrijke gebied dat ik doorkruiste was het gebied boven Amsterdam waar ik altijd samen met Jip Binsbergen de ganzen tel.

Waterland is een bekend gebied voor mij, daar weet ik waar de meeste vogels zich ophouden. De dag begint mistig en het zicht is zeer slecht, maar overal hoor je het geluid van de Kolgans, de Brandgans en de Grauwe Gans. Uiteindelijk zal ik zo

ver noordelijk lopen dat ik in de buurt kom van de broedgebieden van deze vogels, zo'n 3500 kilometer. Langs de oever van het Markermeer, ter hoogte van Volendam, zie ik de eerste Wilde Zwanen. Een nieuwe soort voor mijn lijst van Europese vogels die ik tijdens mijn wandelingen heb gezien. In het begin was het elke dag raak met meerdere toevoegingen, mede door het betreden van nieuwe biotopen in andere landen. Later liep de aanwas van soorten

steeds meer terug, omdat alleen nog bijzondere of afwijkende vogelsoorten konden worden bijgeschreven. Met bijzonder bedoel ik de soorten die niet veel voorkomen, zeldzaam zijn of alleen in heel specifieke biotopen te vinden zijn. Gemiddeld zie ik terwijl ik naar het noorden loop 31 verschillende soorten per dag.

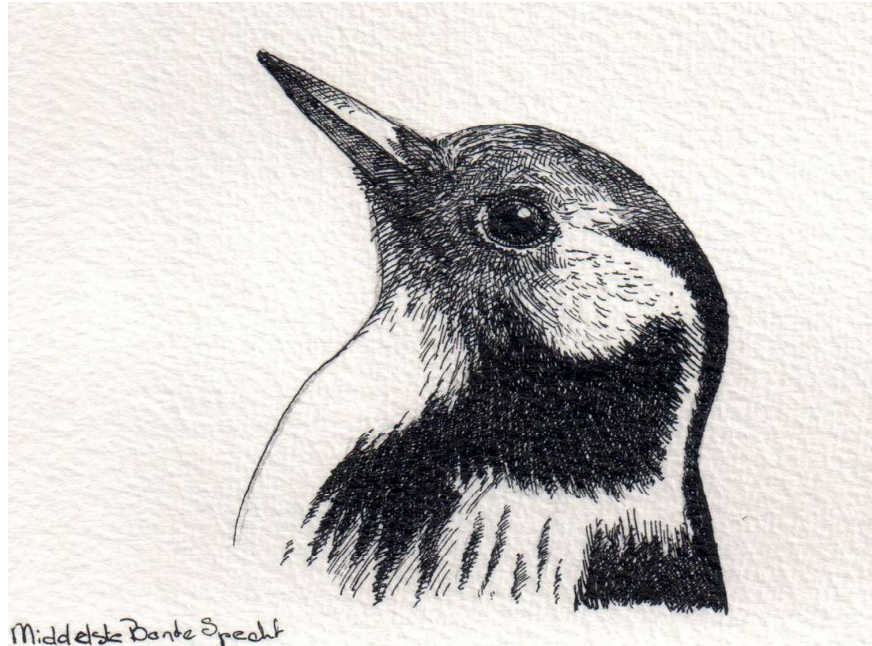
De aankomst in het donker op Schiermonnikoog is het begin van een topdag wat betreft de soorten en de omgeving. Landschappelijk is het een verademing na alle weilanden van Friesland, en de Wadden zijn toch werkelijk het gebied bij uitstek waar natuurlijk Nederland zich van zijn beste kant laat zien. 42 soorten zie ik, waaronder de Rotgans waarop ik voorbereid was om deze daar tegen te komen. Wat bepaalt nu dat in Waterland deze soort niet te vinden is? De vogels verblijven op de kwelders en eten voornamelijk zee gras in het ondiepe water, dat is de reden waarom ze ook in Zeeland te vinden zijn. Als je dan kijkt waar ze vandaan komen om

bij ons te overwinteren schrik je van de afstanden die ze hebben afgelegd. Deze vogels broeden in de korte zomer in het arctische poolgebied, de toendra's met de permafrost.

In de Waddenzee zie ik mijn eerste Eider-eend, een mannetje met een schitterende lichte kleur groen in zijn nek. Terwijl ik op de dijk de Eiders aan het bekijken ben valt mijn oog op een setje vogels, niet al te groot, die met een mooi licht verenkleed aan komen huppen. Wanneer ze opvliegen zie ik zwarte vleugelpunten met een daarvoor een wit vlak. Het zijn Sneeuwgorzen die onbevreesd dicht bij mij komen. Dit zijn de momenten dat ik enorm geniet; in de zon, met de kou om me heen, alleen met de vogels in een schitterende natuur.

Wanneer ik vervolgens via Groningen door de vette zee klei richting Duitsland loop verslechtert het weer en ben ik enkele dagen niet in staat om rustig naar vogels te kijken. In de regen neemt hun activiteit af tot dat wat nodig is om in leven te blijven. Het weer is nu wel heel

bar, met een harde wind en horizontale regen bij een temperatuur die net de 5°C aantikt. De zool van mijn nieuwe schoen laat na 400 kilometer los, ik krijg van mezelf een spoedcursus omgaan met tegenslagen.

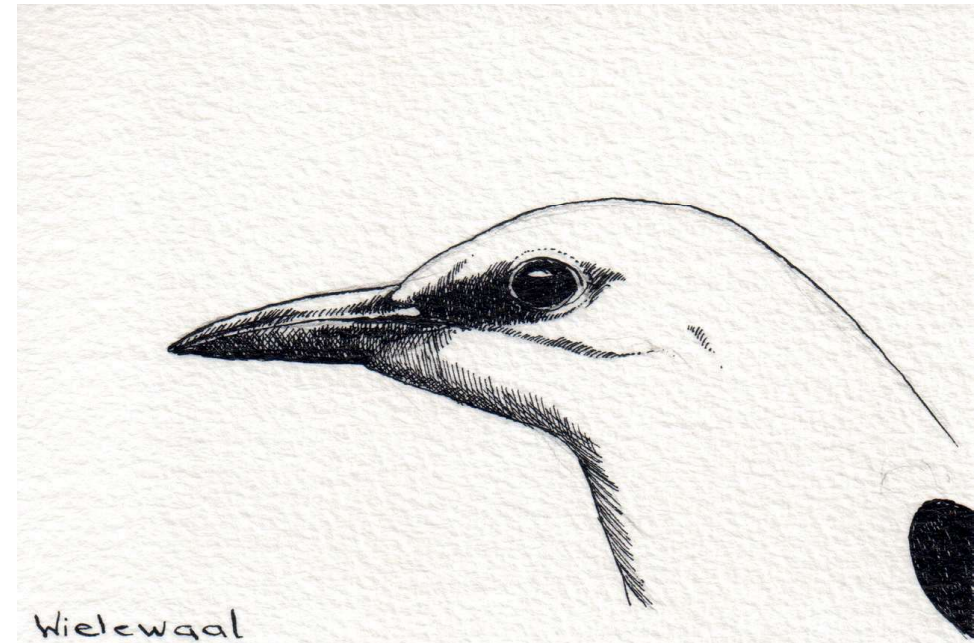
Inmiddels is het februari geworden, het land is eentonig en de vogelsoorten voorspelbaar tot het moment dat ik mijn eerste getrompetter hoor! De Kraanvogel! Direct na de eerste vogel volgen er meer en loop ik een gebied in tussen Bremen en Hamburg waar ze neerstrijken in de velden waar de stoppels van de mais nog boven de grond uitsteken.

De regen verandert via hagel in natte sneeuw, ik overnacht in boerderijtjes in pittoreske dorpjes en ik begin in het Duits te dromen...

De ochtend begint met Rode Wouw, Slechtvalk, Kraanvogels en Groene Specht. Het landschap tussen de dorpjes is leeg en in de bossen ben ik alleen samen met de vogels. Geen sporen van wild, terwijl dat er zeker zal zitten, maar ik zie het niet.

Ik loop door het gebied waar ik 40 jaar geleden in mijn diensttijd zat, Seedorf. Ik herken niets van het landschap dat me aan die tijd laat denken. Alles ziet er mooi uit. De klei is vet, het moeras en de natte valleien - ik kan me er geen beeld meer bij vormen van vroeger. Misschien omdat ik toen naar andere vogels keek. Nu heb ik oog en oor voor de Grote Bonte, de Middelste Bonte en de Groene Specht.

Ik bereik het punt waarbij ik 8000

kilometer door Europa heb gelopen. Dit heuglijke feit vier ik met een slok lauwe thee en een stuk boerenbrood. Geen tijd om te gaan zitten, want met een gemiddelde van 35 kilometer per dag moet ik toch aardig doorlopen.

De volgende dag krijg ik te horen dat mijn geplande tocht door Denemarken niet door kan gaan. Het land heeft de grenzen hermetisch gesloten om de Corona-uitbraak te stoppen. Ik kijk wat mijn mogelijkheden zijn en besluit mijn route te verplaatsen naar een oostelijke variant om zo naar Lübeck te gaan. Vanuit daar neem ik dan de boot naar Malmö.

Het gebied rond de oude grens van het IJzeren Gordijn in Noord-Duitsland behoort tot de top in het

aantal vogelsoorten. Van Zeearenden tot Wielewalen, alles komt daar in de natuurgebieden voor. Groen en rust in een speergebied waar gedurende lange tijd de natuur rustig de tijd kreeg om zich te ontwikkelen. Gelukkig ziet men er nu de voordelen van in en genieten velen van de bijzondere omgeving en ervaar ik hoe natuurlijk herstel het land binnen een halve eeuw weer positief kan veranderen.

De volgende keer vertel ik van mijn reis door het zuiden van Zweden, de eerste stappen in Scandinavië, en hoe eenzijdige berichtgeving mijn verwachtingspatroon heeft beïnvloed, zodat ik niet was voorbereid op wat ik tegen zou komen.